Qorti tal-Magistrati (Malta)
Bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali

Magistrat Dr. Donatella M. Frendo Dimech LL.D., Mag. Jur. (Int. Law)

Illum, 8 t'Awissu, 2017

Il- Pulizija
(Spettur Elton Taliana)

-vs-

Tristan Tedesco, detentur tal-karta ta' l-identita` Nru 436596M

Kumpilazzjoni 247/2017

Il-Qorti,

Rat l-imputazzjonijiet migjuba kontra l-imputat Tristan Tedesco u ċioè talli:

1. Nhar id-9 ta' Mejju, 2017, ghal habta tat- 15.00hrs minn gewwa l-Ghassa tal Hamrun, harab mil- kustodja tal- Pulizija;

U nakkuzah aktar talli nhar l-24 t' April, 2017, għall-ħabta tal-11:30hrs, waqt li kien fi Triq Salvu Psaila, Birkirkara:

2. Volontarjament ħassar jew għamel ħsara jew għarraq ħwejjeġ ħaddiehor, mobbli jew imobbli, liema ħsara tammonta għal aktar minn 250 Euro iżda anqas minn 2,500 Euro għad-dannu ta' missieru Francis Farrugia;
3. Bl-imġieba tiegħu, ikkaġuna lil missieru Francis Farrugia jibża li se tintuża vjolenza kontra tiegħu jew kontra il-propjeta` tiegħu jew kontra il-persuna jew il-propjeta` ta' xi ħadd mill-axxendenti, dixxendenti, aħwa jew familjari oħra tiegħu;
4. Wara li kien avżat kemm bil-fomm kif ukoll b'avviż bil-miktub mill-Pulizija sabiex jattendi f'għassa tal-Pulizija, naqas li jattendi f'għassa sabiex jagħti dak it-tagħrif u / jew iġġib miegħu dawk id-dokumenti li l-Pulizija kienu jinħtieġu fuq xi investigazzjoni.

Akkużat aktar talli nhar il-15 ta' Marzu, 2017, għall-ħabta tal-11:00hrs, u fil-ġranet ta' qabel ġewwa dawn il-Gżejjer Maltin, b'diversi atti magħmula minnu li ġew magħmula fi żminijiet differenti pero' li jiksru l-istess dispożizzjonijiet tal-liġi:

5. Bl-imġieba tiegħu, ikkaġuna lil ommu Josephine Tedesco tibża li se tintuża vjolenza kontra tagħha jew kontra il-propjeta` tagħha jew kontra il-persuna jew il-propjeta` ta' xi ħadd mill-axxendenti, dixxendenti, aħwa jew familjari oħra tagħha;
6. Permezz ta' xi network jew apparat ta' komunikazzjoni elettronika, hedded li jagħmel xi reat;
7. Permezz ta' xi network jew apparat ta' komunikazzjoni elettronika, għamel użu ieħor mhux xieraq bih;
8. Wara li kien avżat kemm bil-fomm kif ukoll b'avviż bil-miktub mill-Pulizija sabiex jattendi f'għassa tal-Pulizija, naqas li jattendi f'għassa sabiex jagħti dak it-tagħrif u / jew iġġib miegħu dawk id-dokumenti li l-Pulizija kienu jinħtieġu fuq xi investigazzjoni.

Akkuzat aktar talli nhar is-26 ta' Jannar 2017 għall-ħabta tat-07:45hrs ġewwa Triq Santu Rokku, Birkirkara:

9. Bil-ħsieb li jkisser jew li jħassar il-ġieħ ta' ommu Josephine Tedesco, weġġahha bi kliem, ġesti, kitba jew b'disinji jew b'xi mod ieħor,
10. Ikkommetta serq sempliċi ghad-dannu ta' ommu Josephine Tedesco,
11. Wara li kien avżat kemm bil-fomm kif ukoll b'avviż bil-miktub mill-Pulizija sabiex jattendi f'għassa tal-Pulizija, naqas li jattendi f'għassa sabiex jagħti dak it-tagħrif u / jew iġġib miegħu dawk id-dokumenti li l-Pulizija kienu jinħtieġu fuq xi investigazzjoni.

Kif ukoll ikkommetta reat waqt li kien taht sentenza sospiza, liema sentenza inghatat mill-Qorti tal-Magistrati Maltin preseduta mill- Magistrat F.Depasquale LL.D nhar l-14 ta' Frar, 2017.

U talli fl-istess data, hin, lok u cirkostanzi kiser il-*probation* taht l-artikolu 7 tal-Kapitolu 446 tal- Ligijiet ta' Malta, fejn kien gie misjub hati minn sentenza tal-Qorti tal- Magistrati f'Malta fis-16 ta' Frar, 2017 mill- Magistrat Dr. C.Farrugia Frendo LL.D.

Il-Qorti giet mitluba li titratta lill-imputat bhala recediv ai termini ta' l-artikolu 49 u 50 tal-Kapitolu 9 tal-Kodici Kriminali, meta huwa kien gie misjub hati u ikkundannat ghall-reati, b'sentenzi ta' reati maltin, liema sentenzi saru definittivi.

Rat li waqt l-udjenza tas-26 ta' Gunju, 2017, mizmuma minn din il-Qorti l-imputat ammetta l-imputazzjonijiet migjuba kontra tieghu.

Illi din il-Qorti osservat dak li jiddisponi l-Artikolu 453(1) ta' l-Kapitolu IX, Ligijiet ta' Malta, moqri flimkien mal-Artikolu 392A(1) tal-istess Kapitolu, u cioe' wara li l-imputat wiegeb li hu hati ghall-akkuzi migjuba fil-konfront tieghu, din il-Qorti wissietu b'mod l-aktar solenni fuq il-konsegwenzi legali ta' dik it-twegiba u nghata zmien xieraq sabiex jekk irid jerga lura minnha.

Semghet ix-xhieda.

Semghet is-sottomissjonijiet maghmula mill-prosekuzzjoni u mid-difiza dwar il-piena.

Rat l-atti u d-dokumenti kollha.

Ikkunsidrat:
Illi l-imputat ammetta l-imputazzjonijiet migjuba fil-konfront tieghu u ghaldaqstant fuq l-ammissjoni volontarja u nkondizjonata tieghu, l-Qorti tiddikjara li m'ghandhiex triq ohra salv li ssib lill-imputat hati tal-akkuzi kollha migjuba fil-konfront tieghu kif minnu ammessi.

Illi minkejja l-ammissjoni tal-imputat ghall-akkuzi kollha, inkluz it-tielet akkuza ravvizata bl-artikilu 251B tal-Kodici Kriminali, din il-Qorti ma tistax issib htija dwarha u dan peress li ma jirrizultax l-hekk imsejjah *course of conduct*. Issir riferenza ghas-sentenza fl-ismijiet **Il-Pulizija vs Joseph Bajada:**[1]

> "Illi r-reat tal-fastidju u tal-harassement kif ikkontemplati fl-artikoli 251A u 251B gew introdotti ghall-ewwel darba fil-ligi penali Maltija bl-Att XX tas-sena 2005. Illi mill-gurisprudenza tal-qrati taghna jidher illi l-imgieba li tohloq il-fastidju trid tkun "*a course of conduct*" u mhux incident wiehed u izolat.

[1] Qorti tal-Magistrati (Ghawdex) Bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali, Magistrat Dr Edwina Grima, [02.05.2013]

Illi f'sentenza moghtija mill-Qorti ta'l-Appelli Kriminali fil-kawza fl-ismijiet **Il-Pulizija vs James Demanuele** deciza fis-26 ta' Novembru 2009 il-Qorti stqarret:

"L-artikolu 251A johloq ir-reat ta' persuna li ggib ruha b' mod li taghti fastidju lil persuna ohra u b' mod li tkun taf jew imissha tkun taf li dan ikun ta' fastidju ghal dik il-persuna. Il-ligi fis-sub-inciz (2) tkompli tiddisponi li persuna li tkun qed iggib ruha b' mod dubbjuz imissha tkun taf li dik l-imgieba tammonta ghal fastidju ta' persuna ohra jekk fil-qies ta' persuna ragjonevoli li jkollha l-istess informazzjoni, din kienet kieku tahseb li dik l-imgieba kienet tammonta ghal fastidju tal-persuna l-ohra. Fis-subinciz (3)(c) il-ligi tkompli tghid li persuna akkuzata b'reat taht dan l-artikolu tista' ggib prova li fic-cirkostanzi partikolari dik l-imgieba kienet wahda ragjonevoli. Fl-artikolu 251 C hu provvdut li riferenzi ghall-ghoti ta' fastidju lil persuni jinkludi meta wiehed jaghti qata': ("*alarming")* jew idejjaq: ("*causing ..distress")* lill-persuna.

Illi t-terminu legali fastidju (bl-Ingliz "h*arassment")* gie definit mill-Black's Law Dictionary - (7th. edit.) bhala :-
"*Words, conduct or action (usu. <u>Repeated or persistent</u>) that being directed at a specific person, annoys, alarms or causes substantial emotional distress in that person and serves no legitimate purpose",* dan l-element ta' ripetizzjoni jew persistenza ma jridx jigi konsidrat "*in isolation*" b' riferenza biss ghall-kaz mertu tal-kawza imma wkoll irid jitqies fl-isfond tar-retroxena u ta'l-agir precedenti tal-gudikabbli. Dan ghaliex kif gie ritenut minn din il-Qorti fl-Appell Kriminali : **"Il-Pulizija vs. Alan Caruana Carabez"** [21.6.07] :-
"…. f' kazijiet bhal dawn ir-retroxena ghal kull incident hija importanti biex il-Qorti tkun tista' tispigola l-incident izolat u accidentali minn agir abitwali ta' fastidju fuq periodu ta' zmien."

Pero', xorta wahda jkun irid jirrizulta mill-provi ghall-fini tal-parametri tal-akkuza nnifisha."

Illi apparti mid-dispozizzjoni kontenuta fl-artikolu 251C li tghid li riferenzi ghall ghoti ta' fastidju lil persuni jinkludu meta wiehed jaghti qata' jew idejjaq lill-persuna. *("alarming the person or causing the person distress"* fit-test Ingliz), il-ligi taghna ma taghti ebda definizzjoni ohra tat-terminu generiku fastidju jew "*harassment".* Issa filwaqt li n-nuqqas ta' definizzjoni specifika w dettaljata tar-reat in dizamina taghmilha possibbli ghall-gudikant li jqis bhala fastidju agir li jkun jiehu l-forma ta' diversi varjazzjonijiet tal-istess delitt, jista' mill-banda l-ohra johloq ukoll incertezzi fl-applikazzjoni tal-ligi penali fir-rigward ta' dawn it-tip ta' reati li ta' sikwiet jimbtu minn relazzjonijiet inter-personali komplikati w delikati. Kull tip ta' dan l-agir pero' hu kalkolat li johloq certa biza' f'dak li jkun b'mod li johloq sensazzjoni li qed tigi segwit u impoggi taht certa pressjoni ingusta. Hu proprju dan li din il-ligi l-gdida trid tipprojbixxi."

Illi mill-qari ta' l-akkuza jirrizulta illi l-imputat qed jigi akkuzat b'incident wiehed li sehh is-6 ta' Gunju, 2015. Illi ghalhekk il-Qorti ma tistax tqies il-fatti kif stabbiliti fil-kawza bhala a *"course of conduct"* (fit-test Ingliz) li skond gurisprudenza recenti ta' din il-Qorti trid tirrizulta biex jissussistu dawn ir-reati ta' fastidju w ikkagunar ta' biza' (ara f' dan is-sens l-Appell Kriminali: **"Il-Pulizija vs. Raymond Parnis"** per V. De Gaetano C. J. [24.4.2009]). L-Proskezzjoni fl-akkuza qed tirreferi biss ghall-incident wiehed u izolat u qed takkuza lill-imputat b'dak, ghalkemm l-akkuza donnha qed tirreferi ghar-reat bhala wiehed kontinwat."

Illi fis-sentenza fl-ismijiet **Il-Pulizija vs Francis Xavier Micallef** il-Qorti tal-Magistrati (Ghawdex) rriteniet is-segwenti:[2]

[2] Qorti tal-Magistrati (Ghawdex) Bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali, Magistrat Dr Edwina Grima, [17.02.2011].

"Illi l-imputat jinsab akkuzat ukoll bir-reat ta'l-hekk imsejjah "harassement" bil-vjolenza kif previst fl-artikolu 251B tal-Kapitolu 9. Illi f'sentenza moghtija mill-Qorti ta'l-Appell Kriminali fl-ismijiet il-Pulizija vs Raymond Parnis (per Prim'Imhallef Vincent DeGaetano 24/04/2009), il-Qorti tat definizzjoni ezawrjenti ta' dak li jikkostitwixxi il-*harassement* taht dina id-disposizzjoni tal-ligi. Il-Qorti ta'l-Appell fis-sentenza taghha fil-fatt tissottolinja l-fatt illi l-kelma "imgieba" fit-test tal-ligi timplika "a course of conduct" u mhux xi incident wiehed izolat. Il-Qorti tistqarr:

… illi dawn l-affarijiet kollha li sehhew fil-kuntest ta' incident wiehed – ma jistghu qatt jammontaw ghar-reat kontemplat fl-Artikolu 251B imsemmi. Dan ir-reat gie evidentement ispirat mill-Artikolu 4(1) tal-*Protection from Harassment Act, 1997* tal-Ingilterra, liema artikolu jipprovdi testwalment hekk: *"A person whose course of conduct causes another to fear, on at least two occasions, that violence will be used against him is guilty of an offence if he knows or ought to know that his course of conduct will cause the other so to fear on each of those occasions."* L-Artikolu 251B taghna – u hawn il-Qorti ser tuza t-test Ingliz proprju biex wiehed ikun jista' jara x-xebh u fejn saru t-tibdiliet – jipprovdi, fis-subartikolu (1) tieghu, hekk: *"A person whose course of conduct causes another to fear that violence will be used against him or his property or against the person or property of any of his ascendants, descendants, brothers or sisters or any person mentioned in sub-article (1) of article 222 shall be guilty of an offence if he knows or ought to know that his course of conduct will cause the other so to fear on each of those occasions…"* . Il-kliem "on each of those occasions" huma indikattivi li l-att materjali ma jistax isehh f'okkazjoni wahda izda jrid ikun hemm ghall-anqas zewg okkazjonijiet – proprju kif jinghad fil-matrici Ingliza, "on at least two occasions". Ghal xi raguni – fil-fehma ta' din il-Qorti kompletament illogika – il-kliem "on at least two occasions thallew barra". Fi kliem l-edituri ta' **Blackstone's Criminal Practice, 2008**:

"How separate the two occasions must be remains to be seen. The nature of stalking, the activity which primarily created the need for the new offences, might mean that the occasions are likely to be on separate days, although it may be possible to differentiate activities on one day where they can be viewed as not being continuous. The further apart the incidents, the less likely it is that they will be regarded as a course of conduct…It was recognised, however that circumstances can be conceived 'where incidents, as far apart as a year, could constitute a course of conduct'. The type of incidents would be those intended to occur on an annual event such as a religious festival or a birthday…"

Din il-Qorti mhix ser tipprova taghti definizzjoni ezawrienti ta' x'jammonta ghal "course of conduct" ghall-fini tal-imsemmi Artikolu 251B(1) – u anqas ma hi ser tipprova telenka kazijiet, anke jekk biss bhala forma ta' ezempju, li jammontaw jew ma jammontawx ghal tali "imgieba", haga li trid tigi deciza minn kaz ghal kaz skond ic-cirkostanzi u bl-applikazzjoni ta' doza qawwija ta' saggezza min-naha tal-gudikant. Dak li qed jigi deciz f'din il-kawza hu biss li incident wiehed (u, *per di piu`*, ta' minuti) ma jammontax ghal "course of conduct" ghall-finijiet tal-Artikolu 251B(1). Inoltre huwa evidenti li l-vjolenza kontemplata fl-imsemmi artikolu hija dik li talvolta tista' tigi perpetrata fil-futur u mhux dik li effettivament tkun giet kommessa. Il-vjolenza effettivament kommessa tigi punita taht disposizzjonijiet ohra tal-ligi."

Illi l-ligi titkellem dwar "imgieba", *a course of conduct,* u ghaldaqstant minn dina l-esposizzjoni legali jirrizulta illi dan ir-reat ma jissustix jekk dan ikun xi incident izolat kif fil-fatt huwa il-kaz in ezami.

Illi l-imputat gie akkuzat ukoll li kiser ordni ta' probation moghti lilu mill-Onor. Magistrat Dr. Caroline Farrugia Frendo nhar is-16 ta' Frar,

2017. Mir-rapport tal-Probation Officer jirrizulta li l-imputat gie denunzjat dwar dan il-ksur u l-proceduri rigward l-istess denunzja qed jinstemghu quddiem l-Onor. Magistrat Dr. Neville Camilleri. Ghalhekk il-Qorti ser tastjeni milli tiehu konjizzjoni ulterjuri ta' din l-imputazzjoni.

Illi dwar il-piena l-Qorti hadet in konsiderazzjoni n-natura tar-reati li qed tinstab htija dwarhom, l-ammissjoni tal-imputat, il-fedina penali tieghu li hija wahda li tohloq preokkupazzjoni ghal-Qorti, u tac-cirkostanzi kollha l-ohra tal-kaz inkluz tal-Pre-Sentencing Report fejn il-hajja turbolenti tal-akkuzat kawza tal-vizzju tad-droga giet ghad-deher.

Illi s-seba akkuza nghatat bhala alternattiva ghas-sitt akkuza u ghalhekk il-Qorti ser tastjeni milli tiehu konjizzjoni ulterjuri taghha. In kwantu ghal piena s-sitt akkuza hi kompriza fil-hames akkuza.

Illi fost il-konsiderazzjonijiet tal-Qorti fuq il-piena erogabbli kien hemm ukoll ix-xhieda determinanti tal-espert Psikjatra Dr. Joseph Cassar minn fejn jirrizulta li l-kondotta refrattarja tal-imputat taf il-kawza taghha ghall-kundizzjoni li ilu afflitt biha minn eta` zghira u cioe' dik ta' ADHD. Ix-xhieda tal-genituri tal-imputat, il-partijiet lezi ukoll inghatat il-piz taghha u senjatament tenut kont li l-uniku interess taghhom li jigu istitwiti dawn il-procedur kien li binhom jinghata l-kura mehtiega u xejn aktar.

Illi l-imputat gie akkuzat ukoll li wettaq reat fil-perjodu operattiv ta' sentenza sospsiza moghtija lilu mill-Onor. Magistrat Dr. Francesco Depasquale nhar l-14 ta' Frar, 2017. Huwa ben evidenti li l-imputat kiser tali ordni ghaliex fost l-akkuzi odjerni hemm uhud li jirrisalu ghal Marzu, April u Mejju, 2017 u ghalhekk fit-terminu operattiv ta' dik is-sentenza. Issa kif jirrizulta mill-fedina penali kien hemm zewg sentenzi sospizi moghtija mil-istess Magistrat fl-istess data u cioe' dik tal-14 ta' Frar, 2017, u dawn entrambi kienu ta' tlett xhur habs sospizi ghal 4 snin. Peress li l-akkuza giet formulata fis-singular, il-Qorti ser tikkunsidra biss sentenza wahda u cioe` dik li tirrigwarda r-reati li sehhew nhar il-25 ta' Gunju, 2016. Tenut kont dak li xehed l-espert psikjatriku Dr. Cassar din il-Qorti f'dan il-kaz ma tqisx li ghandha tirrendi operattiva tali sentenza.

Ghal dawn il-motivi, din il-Qorti wara li rat l-artikoli 17, 18, 31, 49, 50, 151, 251B, 252(2), 325(1)(b), 355AD(5) tal-Kapitolu IX tal-Ligijiet ta' Malta u l-artikolu 49(a) tal-Att biex Jirregola l-Komunikazzjonijiet Elettronici,

Kapitolu 399 tal-Ligijiet ta' Malta, filwaqt li tastjeni milli tiehu konjizzjoni tas-seba akkuza kif ukoll tal-akkuza dwar il-ksur tal-ordni ta' probation moghti nhar is-16 ta' Frar, 2017, u filwaqt li tilliberah mit-tielet akkuza, issib lill-imputat hati tal-akkuzi l-ohra kollha migjuba fil-konfront tieghu, izda bl-applikazzjoni tal-artikolu 7 tal-Kapitolu 446 tal-Ligijiet ta' Malta, tpoggi lill-imputat taht ordni ta' probation ghal perjodu ta' tlett (3) snin.

A tenur tal-artikolu 412D tal-Kapitolu IX tal-Ligijiet ta' Malta, qeghda tpoggi lill-hati taht Ordni ta' Trattament ghal zmien tlett (3) snin sabiex jinghata l-ghajnuna psikjatrika mehtiega kif ukoll dik psikologika li jista' jirrikjedi u ghal dan il-ghan tordna li jibqa' jigi segwit minn Dr. Joseph Cassar u mill-Agenzija Sedqa rispettivament.

Inoltre' b'applikazzjoni ta' l-artikolu 28B(2)(b) tal-Kapitolu IX tal-Ligijiet ta' Malta, din il-Qorti qeghda testendi s-sentenza sospiza moghtija mil-Qorti tal-Magistrati (Malta) Bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali fl-14 ta' Frar, 2017, ta' tlett xhur prigunerija ghal erba snin ohra li jibdew jiddekorru mill-lum.

Il-Qorti spjegat lill-hati l-konsegwenzi jekk jikkommetti reat iehor waqt il-perjodu operattiv ta' din is-sentenza, jekk ma jsegwix id-direttivi li se jinghatawlu fil-perjodu ta' supervizjoni jew jekk jikser l-ordnijiet fuqu imposti.

Il-Qorti tordna li kopja ta' dina is-sentenza ghandha tintbaghat lid-Direttur tal-Probation u Parole skond il-ligi.

Dr Donatella M. Frendo Dimech LL.D., Mag. Jur. (Int. Law)
Magistrat